

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 591/2016-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 21. júla 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ludmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom Mgr. Dávidom Štefankom, Kutlíkova 17, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 33 Tk 1/2016 a jeho uznesením sp. zn. 33 Tk 1/2016 z 13. mája 2016 a uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 2 Tos 60/2016 z 31. mája 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. júna 2016 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 33 Tk 1/2016 a jeho uznesením sp. zn. 33 Tk 1/2016 z 13. mája 2016 (ďalej aj „napadnuté uznesenie okresného súdu“) a uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Tos 60/2016 z 31. mája 2016 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

Zo sťažnosti a z jej príloh ďalej vyplýva, že sťažovateľ bol uznesením okresného súdu sp. zn. 33 Tp 38/2014 zo 16. mája 2014 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 4 Tpo 25/2014 z 26. mája 2014 podľa § 72 ods. 1 a 2 Trestného poriadku vzatý do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a), b) a c) Trestného poriadku. Väzba začala sťažovateľovi plynúť dňom zadržania, t. j. 13. mája 2014.

Dňa 16. októbra 2015 bola na okresnom súde podaná na sťažovateľa a ďalších obvinených obžaloba pre obzvlášť závažný zločin poisťovacieho podvodu podľa § 223 ods. 1 a 3 písm. c) a ods. 5 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) a i) Trestného zákona.

Dňa 26. februára 2016 sa vo veci sťažovateľa začalo hlavné pojednávanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 33 Tk 1/2016.

Sťažovateľ podal 29. marca 2016 prostredníctvom svojej obhajkyne [REDAKOVANÉ] (ďalej len „obhajkyňa“) žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu, ktorá bola pôvodne doručená Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z dôvodu, že celý trestný spis sa kvôli rozhodovaniu o návrhu na delegáciu veci podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku (návrh na odňatie veci krajskému súdu, pozn.) nachádzal na najvyššom súde.

Okresnému súdu bola sťažnosť sťažovateľa predložená 15. apríla 2016, keď bol tomuto súdu vrátený späť celý spisový materiál.

Okresný súd napadnutým uznesením žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu podľa § 79 ods. 2 Trestného poriadku zamietol a podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku väzbu nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka. Sťažovateľ uvádza, že o písomnom sľube okresný súd vo výroku svojho rozhodnutia nerozhodol.

Proti uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú prostredníctvom obhajkyne písomne odôvodnil podaním z 29. mája 2016.

Krajský súd napadnutým uznesením sťažnosť sťažovateľa podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol ako nedôvodnú.

Sťažovateľ namieta, že okresný súd neodôvodnil nutnosť zotrvania sťažovateľa vo väzbe žiadnym relevantným dôvodom, pričom v tomto štádiu konania je to podľa jeho názoru nevyhnutné, keďže dôvody väzby by mali byť zosilnené. K žiadnemu zosilneniu dôvodov väzby však podľa sťažovateľa nedošlo, neexistuje ani žiadna iná skutočnosť, resp. dôvodná obava, pre ktorú by ho bolo možné ponechať vo väzbe.

Podľa sťažovateľa je argumentácia okresného súdu, ktorou označil žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby za zmätočnú z dôvodu, že sťažovateľ sa najskôr domáhal záveru, že v jeho prípade nie je dôvodná existencia väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku a zároveň žiadal nahradenie väzby niektorým z inštitútov uvedených v § 80 ods. 1 a § 81 Trestného poriadku, pričom toto bol jeden z dôvodov, pre ktorý žiadosť zamietol, nesprávna. Sťažovateľ uvádza, že uvedené konštatoval vo svojom uznesení aj krajský súd, ktorý uviedol: *„Na daný návrh obžalovaného malo byť prihliadané ako na alternatívny návrh v prípade, ak by súd dospel k záveru, že sú u neho dané dôvody väzby.“*

Podľa sťažovateľa je neakceptovateľný postup okresného súdu, ktorý dôvodnosť väzby sťažovateľa oprel o existenciu iného trestného konania, ktoré je voči nemu údajne vedené tiež na tomto okresnom súde pod sp. zn. 21 Tk 1/2016, pretože tieto konania nemajú

podľa neho absolútne žiadny súvis. Sťažovateľ zastáva názor, že ak aj bola takáto obžaloba na neho podaná, ide o odlišnú trestnú vec, ktorú nemôže okresný súd použiť na podporu argumentácie na predĺženie jeho väzobného stíhania.

Sťažovateľ uvádza, že aktuálne žiadny súd nerozhodol o jeho vine, pričom *„každý, proti komu sa vedie trestné konanie, považuje sa za nevinného, kým súd nevyhlási právoplatným odsudzujúcim rozsudkom jeho vinu“*. Podľa neho *„predsedníčka senátu [redacted] nemôže sama vopred vyvodiť zaver, že aj v prípade novej obžaloby, o ktorej obsahu nemá, resp. by nemala mať žiadnu vedomosť, svedčí o osobe sťažovateľa a túto skutočnosť použiť na podporu argumentov v trestnom konaní, ktoré vedie proti sťažovateľovi“*.

Po uvedení relevantnej judikatúry ústavného súdu sťažovateľ uvádza, že *„väzba má postavenie krajného a výnimočného opatrenia. Podľa konštantnej judikatúry, má väzba fakultatívny charakter a nikdy o nej nemožno rozhodovať len na základe prezumpcie, ale vždy iba na základe objektívne zistených skutočností v každom jednotlivom prípade*.

Pre úvahy o okolnostiach prípadu nie je rozhodujúce štádium vyšetrovania, resp. súdneho konania, ale štádium trvania väzby, ktoré v prípade väzby trvajúcej vyše 24 mesiacov už nie je počiatočným štádiom a teda na jej odôvodnenie už nemožno uplatniť kritériá uplatňované v momente rozhodnutia o vzatí do väzby a krátko po ňom, tak ako to aplikuje Okresný súd Nitra. Väzba nemôže mať obligatórny charakter.“

Sťažovateľ za najzávažnejší zásah do jeho práv považuje skutočnosť, že okresný súd nekonal o jeho žiadosti o prepustenie z väzby s osobitnou starostlivosťou a urýchlením. Zo spisového materiálu je zrejmé, že žiadosť o prepustenie z väzby podal 24. marca 2016 najvyššiemu súdu, pretože sa tam v tom čase nachádzal spis okresného súdu kvôli rozhodovaniu o návrhu na delegáciu veci podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku. Okresnému súdu bola jeho žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu spolu so spisom predložená 15. apríla 2016, okresný súd napriek tomu o jeho žiadosti rozhodol až 13. mája 2016, teda takmer po mesiaci odo dňa navrátenia spisu. Podľa sťažovateľa je nutné poznamenať, že hlavné pojednávanie v tejto trestnej veci pokračovalo 6. mája 2016, no napriek tomu

nedošlo k prerokovaniu jeho žiadosti o prepustenie z väzby. Sťažovateľ zastáva názor, že okresný súd výslovne nejavil záujem o prerokovanie jeho žiadosti, pričom takýto postup okresného súdu je podľa neho ústavne neakceptovateľný.

Sťažovateľ je toho názoru, že nečinnosť okresného súdu v konaní o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu predstavuje podstatné porušenie jeho základného práva vyplývajúceho z čl. 5 ods. 4 dohovoru a čl. 17 ods. 2 ústavy, ktoré zásadným spôsobom vplýva aj na zákonnosť ďalšieho trvania jeho väzby. Lehotu, v ktorej okresný súd rozhodoval, nemožno považovať za urýchlené konanie.

V závere sťažovateľ namieta, že v trestnom konaní, ktoré je proti nemu vedené okresným súdom pod sp. zn. 33 Tk 1/2016, dochádza k neustálemu porušovaniu jeho základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru. Predsedníčka senátu [REDAKOVANÉ] neprejavuje záujem konať vo veci s osobitným zreteľom a urýchlene, práve naopak, konania o jeho žiadostiach sú neprimerane predlžované, pričom možnosť rozhodovať o žiadosti bola daná skôr. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ podával v minulosti viacero sťažností, avšak aj napriek konštatovaniu ústavného súdu, že jeho práva porušené boli, nedošlo zo strany okresného súdu k žiadnej náprave a v porušovaní práv sťažovateľa naďalej pokračuje. Sťažovateľ vzhľadom na konanie okresného súdu, ale aj krajského súdu stratil absolútnu dôveru v to, že by jeho trestná vec mohla byť spravodlivo prerokovaná. „*Ďalej skutočnosť, že predsedníčka senátu [REDAKOVANÉ] je vo veci sťažovateľa zaujatá, ktorá síce nebola súdom konštatovaná, avšak jej konanie tomu neustále nasvedčuje. Skutočnosť, že v právnom a demokratickom štáte dochádza k takémuto zaobchádzaniu je neakceptovateľná.*“

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a následne vo veci samej rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné práva [REDAKOVANÉ] podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3, ods. 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a Uznesením Okresného súdu Nitra zo dňa 13.05.2016, sp. zn. 33Tk/1/2016, porušené boli.

2. *Uznesenie Okresného súdu v Nitre zo dňa 13. 05. 2016, sp. zn. 33 Tk/1/2016 sa zrušuje.*

3. *Základné práva [REDAKOVANÉ] podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3, ods. 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Krajského súdu Nitra zo dňa 31. 05. 2016, sp. zn. 2 Tos/60/2016, porušené boli.*

4. *Uznesenie Krajského súdu v Nitre zo dňa 31. 05. 2016, sp. zn. 2 Tos/60/2016 sa zrušuje.*

5. *Okresnému súdu v Nitre sa prikazuje, aby sťažovateľa [REDAKOVANÉ] prepustil neodkladne z väzby na slobodu.*

6. *Okresnému súdu v Nitre a Krajskému súdu v Nitre sa zakazuje pokračovať v porušovaní základných práv sťažovateľa [REDAKOVANÉ].*

7. *Sťažovateľovi Ústavný súd SR priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 363,79 EUR, ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť na účet Advokátskej kancelárie Dávida Štefanku, so sídlom Kutlikova 17, 851 02 Bratislava číslo účtu [REDAKOVANÉ] v bankovom ústave [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“*

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, v konaní vedenom pod sp. zn. 33 Tk 1/2016, ako aj napadnutým uznesením krajského súdu.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon...

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom...

Podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom: c) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní.

Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia.

Sťažovateľ porušenie označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru postupom okresného súdu v označenom konaní a jeho uznesením odôvodňuje tým, že okresný súd sa nedostatočným spôsobom vysporiadal s odôvodnením ďalšieho zotrvania sťažovateľa vo väzbe a zároveň vôbec nerozhodol o jeho písomnom sľube, ktorým navrhoval nahradiť jeho väzbu. Zároveň sťažovateľ jednoznačne v sťažnosti odôvodňuje porušenie svojho základného práva podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru. Podľa sťažovateľa k porušeniu týchto jeho práv došlo nečinnosťou okresného súdu v konaní o jeho žiadosti o prepustenie z väzby. Lehotu, v ktorej okresný súd rozhodoval o jeho žiadosti o prepustenie z väzby, považuje za takú, ktorá nepreukazuje urýchlené konanie okresného súdu.

Na druhej strane je z obsahu sťažnosti zrejmé, že sťažovateľ žiadnym spôsobom neodôvodňuje porušenie označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd uvádza:

1. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 33 Tk 1/2016 a jeho napadnutým uznesením z dôvodu, že sa okresný súd nedostatočným spôsobom vysporiadal s odôvodnením ďalšieho zotrvania sťažovateľa vo väzbe a zároveň vôbec nerozhodol o jeho písomnom sľube, ktorým navrhoval nahradiť jeho väzbu

Z princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, preto musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorý je kompetenčne predsunutý pred uplatnenie právomoci ústavného súdu (napr. II. ÚS 148/02, IV. ÚS 78/04, I. ÚS 178/04, IV. ÚS 380/04, II. ÚS 372/08).

Keďže proti napadnutému uzneseniu okresného súdu bol prípustný riadny opravný prostriedok – sťažnosť, právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa vo vzťahu k okresnému súdu mal krajský súd v rámci konania o sťažnosti. Sťažovateľ podal proti napadnutému uzneseniu okresného súdu sťažnosť a krajský súd o nej riadne rozhodol.

Ústavný súd preto nemá právomoc na prerokovanie sťažnosti v časti, ktorá smeruje proti uzneseniu okresného súdu, a preto sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru postupom okresného súdu v označenom konaní z dôvodu nečinnosti okresného súdu v konaní o jeho žiadosti o prepustenie z väzby

V tejto časti sťažnosti sťažovateľ namieta porušenie označených práv z dôvodu, že okresný súd nekonal o jeho žiadosti o prepustenie z väzby s osobitnou starostlivosťou a urýchlením. Zo spisového materiálu je podľa sťažovateľa zrejmé, že žiadosť o prepustenie z väzby podal 29. marca 2016 na najvyššom súde, pretože sa tam v tom čase nachádzal spis okresného súdu kvôli rozhodovaniu o návrhu na delegáciu veci podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku. Okresnému súdu bola jeho žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu spolu so spisom predložená 15. apríla 2016, okresný súd napriek tomu o jeho žiadosti rozhodol až 13. mája 2016, teda takmer po mesiaci odo dňa navrátenia spisu. Sťažovateľ zároveň poznamenáva, že hlavné pojednávanie v tejto trestnej veci pokračovalo 6. mája 2016, no napriek tomu nedošlo k prerokovaniu jeho žiadosti o prepustenie z väzby. Zastáva preto názor, že okresný súd výslovne nejavil záujem o prerokovanie jeho žiadosti, pričom takýto postup okresného súdu je podľa neho ústavne neakceptovateľný.

Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva väzba má mať striktné obmedzené trvanie, a preto má byť zaručená možnosť jej kontroly v krátkych intervaloch. V texte čl. 5 ods. 4 dohovoru použitý anglický výraz „*speedily*“ a francúzsky výraz „*a bref délai*“ (v slovenskom preklade „*urýchlene*“) jasne indikuje, čo musí byť v danom prípade hlavným predmetom záujmu. Aké časové obdobia budú akceptovateľné a aké nie, bude zrejme závisieť od konkrétnych okolností (Bezichieri z roku 1989, A-164, bod 21, Neumeister z roku 1968, A-8, bod 24 a Sanchez-Reisse z roku 1986, A-107, bod 55).

Článok 5 ods. 4 dohovoru tým, že osobám pozbaveným slobody zaručuje právo iniciovať konanie, v ktorom môžu spochybníť zákonnosť pozbavenia slobody, dáva týmto osobám právo aj na to, aby po začatí takéhoto konania bolo súdom urýchlene rozhodnuté o zákonnosti pozbavenia slobody a nariadené jeho ukončenie, ak sa ukáže ako nezákonné (Rehbock c. Slovinsko, rozhodnutie z 28. 11. 2000, Vodeničarov c. Slovenská republika, rozsudok z 21. 12. 2000, body 33 – 36).

Ústavný súd v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou (v rámci ktorej sa zaoberal požiadavkou urýchlenosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby aj z hľadiska čl. 5 ods. 4 dohovoru) už uviedol, že jednotlivé lehoty sa z hľadiska požiadaviek neodkladnosti alebo urýchlenosti posudzujú podľa všetkých okolností prípadu. V zásade však požiadavke neodkladnosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, resp. podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne (III. ÚS 255/03).

Sťažovateľ podal žiadosť o prepustenie z väzby v čase, keď sa spis okresného súdu nachádzal na najvyššom súde z dôvodu rozhodovania o návrhu na delegáciu veci podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku (návrh na odňatie veci krajskému súdu, pozn.). Žiadosť sťažovateľa bola okresnému súdu spolu s celým spisovým materiálom predložená až 15. apríla 2016. Ústavný súd preto tento okamih považuje za začiatok posudzovanej doby konania.

Okresný súd o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby rozhodol uznesením z 13. mája 2016 tak, že žiadosť zamietol. Z odôvodnenia uznesenia okresného súdu vyplýva, že okresný súd už 6. mája 2016 na hlavnom pojednávaní oznámil sťažovateľovi, že bude rozhodovať o jeho žiadosti, k čomu sa však sťažovateľ vyjadril, že pri rozhodovaní súdu nechce byť prítomný. Okresný súd preto o tejto žiadosti rozhodol až 13. mája 2016, pričom napadnuté uznesenie okresného súdu bolo sťažovateľovi doručené 17. mája 2016.

Z uvedeného vyplýva, že o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby bolo rozhodnuté ani nie do jedného mesiaca a následne do štyroch dní od rozhodnutia okresného súdu bolo sťažovateľovi doručené rozhodnutie. Celkovo teda konanie o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby trvalo na okresnom súde 32 dní.

Sťažovateľ neprimeranú dĺžku konania o jeho žiadosti namietal aj vo svojej sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu. Krajský súd 31. mája 2016 na neverejnom zasadnutí

napadnutým uznesením sťažnosť sťažovateľa zamietol ako nedôvodnú. V odôvodnení svojho rozhodnutia vo vzťahu k námietke sťažovateľa týkajúcej sa rýchlosti konania okresného súdu o jeho žiadosti krajský súd uviedol: «... obžalovaný svoju žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu podával dňa 29. 03. 2016, kedy sa súdny spis nachádzal na Najvyššom súde SR v Bratislave. Bolo to v čase, keď sa rozhodovalo o návrhu na delegáciu podľa § 23 ods. 1 Tr. por. a obžalovaný si musel byť vedomý, že pokiaľ nebude o danej veci rozhodnuté, nebude možné rozhodnúť ani o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu. Trestný spis bol súdu I. stupňa vrátený dňa 15. 04. 2016. Súd I. stupňa mal na dni 06. 05. 2016, 09. 05. 2016 a 13. 05. 2016 určený termín hlavného pojednávania. V deň začatia hlavného pojednávania 06. 05. 2016 určil, že v rámci tohto termínu bude vykonané hlavné pojednávame, bude rozhodované o žiadosti obžalovaného o prepustenie z väzby na slobodu a rozhodované o námietke zaujatosti obžalovanej [REDAKOVANÉ]. Keďže na uvedené dni bol určený výsluch svedkov, súd I. stupňa považoval za postačujúce rozhodnúť o podanej žiadosti obžalovaného dňa 13. 05. 2016, čo bol posledným dňom určeného termínu hlavného pojednávania. Takýto postup súdu I. stupňa nie je možné považovať za „laxný“ tak, ako to namietal obžalovaný, pretože aj keby bol súd I. stupňa rozhodoval v prvý deň pojednávania, nebolo možné skôr predložiť vec nadriadenému súdu na rozhodnutie o opravnom prostriedku.»

Kritériom rozhodovania ústavného súdu musí byť najmä intenzita, akou malo byť zasiahnuté do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv alebo slobôd, a v spojitosti s tým zistenie, že v okolnostiach daného prípadu ide o zásah, ktorý zjavne viedol k obmedzeniu, resp. odopretiu základných práv alebo slobôd (m. m. II. ÚS 193/06, II. ÚS 210/06, IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 30/08). Zohľadňujúc konkrétne okolnosti (zložitosť veci, „putovanie“ spisu, potreba vypočuť predvolaných svedkov na hlavnom pojednávaní, ktoré pokračovalo v „rozhodnom“ čase), ústavný súd uzavrel, že v danej veci nezistil, že by namietaným postupom okresného súdu došlo k takýmto dôsledkom. Po zvážení uvedených skutočností dospel preto ústavný súd k záveru, že dĺžka doby rozhodovania okresného súdu o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby síce nebola optimálna, avšak neodôvodňuje záver o vyslovení porušenia jeho označených práv. Vzhľadom na to ústavný súd vyhodnotil postup okresného súdu ako

ústavne udržateľný, t. j. taký, ktorým nemohlo dôjsť k porušeniu označených práv sťažovateľa.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd odmietnuť sťažnosť sťažovateľa pre jej zjavnú neopodstatnenosť. Podľa judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmietol túto časť sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

3. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu

Z obsahu sťažnosti ústavný súd zistil, že sťažovateľ okrem citácie označených práv žiadnym spôsobom neodôvodňuje porušenie týchto základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu. Celá jeho argumentácia porušenia označených práv smeruje len k postupu okresného súdu v označenom konaní a jeho uznesení, ktorým okresný súd zamietol žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby a zároveň rozhodol, že väzbu nenahradí dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Ústavný súd preto dospel k záveru, že sťažovateľ nepreukázal existenciu príčinnej súvislosti medzi napadnutým uznesením krajského súdu a namietaným porušením

označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru. Už z tohto samotného faktu možno vyvodit' záver o zjavnej neopodstatnenosti tejto časti jeho s'ťažnosti.

Ústavný súd zároveň poukazuje na to, že nedostatok odôvodnenia má významné procesné dôsledky. Je základnou povinnosťou s'ťažovateľa, aby čo najpresnejšie opísal skutkový stav, z ktorého vyvodzuje svoj procesný nárok na ochranu poskytovanú ústavným súdom. Okrem opísania skutkových okolností musí odôvodnenie s'ťažnosti obsahovať najmä právne argumenty a právne posúdenie predloženého sporu (IV. ÚS 189/09, IV. ÚS 295/09, IV. ÚS 397/09).

Nevyhnutnou podmienkou konania ústavného súdu o individuálnej s'ťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy je vznesenie relevantných námietok zo strany s'ťažovateľa spočívajúcich v uvedení skutočností svedčiacich o porušení jeho základných práv alebo slobôd rozhodnutím, opatrením, procesným postupom, prípadne inou aktivitou alebo nečinnosťou konkrétneho orgánu verejnej moci (orgánu štátnej správy, územnej alebo záujmovej samosprávy, súdu atď.). Vznesenie takýchto námietok podanie s'ťažovateľa v tejto časti neobsahuje.

Keďže táto časť s'ťažnosti neobsahuje kvalifikované odôvodnenie, nespĺňa ani podstatnú zákonom predpísanú náležitosť ustanovenú v § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

V súvislosti s nedostatkom zákonom predpísaných náležitostí s'ťažnosti ústavný súd uvádza, že s'ťažovateľ predložil svoju s'ťažnosť prostredníctvom kvalifikovaného právneho zástupcu. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie s'ťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené

predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti návrhov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05, IV. ÚS 252/09, IV. ÚS 159/2010, II. ÚS 522/2014).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, ako aj pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Nad rámec ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že procesnoprávne garancie vyplývajúce z čl. 6 dohovoru, ako aj z čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy sa týkajú tej časti trestného konania, ktorej predmetom je rozhodovanie o samotnom trestnom obvinení (resp. o obžalobe) osoby, a nie sú priamo aplikovateľné na konanie týkajúce sa väzby. Ústavný súd preto sťažnosti v prípadoch, v ktorých sťažovateľ namieta porušenie uvedených práv v súvislosti s konaním, v ktorom sa preskúmava zákonnosť jeho väzby, spravidla odmieta z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti pre neexistenciu vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označenými právami a namietanými rozhodnutiami o väzbe.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru ústavný súd pripomína, že toto ustanovenie sa vzťahuje na prvotné rozhodovanie o pozbavení osobnej slobody, t. j. na rozhodovanie o vzatí do väzby, pričom sťažovateľ namieta rozhodnutie o ďalšom trvaní väzby. Ústavný súd preto aj v takýchto prípadoch sťažnosti odmieta ako zjavne neopodstatnené.

Keďže ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami obsiahnutými v petite jeho sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. júla 2016